

Historie van afvalwaterzuivering in Nederland

De Historische Commissie van de Nederlandse vereniging voor waterbeheer NVA nam in 1990 het initiatief om het waterzuiveringstechnisch erfgoed van Nederland te beschermen. Eén van de leden van de commissie, Kees Lohuizen, heeft de gelegenheid te baat genomen een overzicht te maken van alle tot in 1955 gebouwde zuiveringsinstallaties. Dit overzicht is nu door Rijkswaterstaat/RIZA uitgegeven in de vorm van een lijvig rapport onder de titel 'Afvalwaterzuivering in Nederland: van beerput tot oxidatiesloot'.

Lohuizen kwam een aantal jaren geleden tot de conclusie dat er wel veel materiaal was over de zuiveringen tot 1954 (de introductie van de oxidatiesloot), maar dat het materiaal zeer verspreid en niet goed toegankelijk

was. Om te voorkomen dat het materiaal op termijn verloren zou gaan, stelde hij zich ten doel alle tot 1955 in Nederland gebouwde zuiveringsinstallaties, voor zover mogelijk, te beschrijven, met een doorkijkje naar het heden.

Dat heeft geresulteerd in een boekwerk van bijna 400 pagina's, vergezeld van een cd met daarop alle schetsen en foto's die bij de beschreven zuiveringen horen. Daarmee biedt het rapport daadwerkelijk een bijna compleet overzicht van alle zuiveringen

Rijksproefinstallatie in Tilburg (1904)

De zuivering van Enka in Ede (1928)

Persleiding vanuit Amsterdam naar de Zuiderzee (1913)

De Dreischor oxidatiesloot (1960)

tot 1955, de overwegingen waarmee deze zuiveringen gebouwd zijn en de stand der techniek in die tijd. Het boek is uitgegeven door Rijkwaterstaat/RIZA, omdat het instituut bezig is met het beschrijven van haar eigen geschiedenis. Bovendien heeft het Rijks-

instituut voor Integraal Zoetwaterbeheer en Afvalwaterzuivering een belangrijke rol gespeeld bij het initiëren, ontwerpen en van de grond krijgen van zuiveringen. Daardoor sluit het werk van Lohuizen goed aan bij deze geschiedschrijving.

'Afvalwaterzuivering in Nederland. Van beerput tot oxidatiesloot' van Kees van Lohuizen (RWS/RIZA-rapport 2006.11, ISBN 90 36 95 72 73). Voor meer informatie: (0320) 29 86 47.

Tijdens langdurige vorst deden zich vaak problemen voor als gevolg van ijsafzetting, waardoor sproeiers vastliepen of het oxidatiebed bevroor.

Het Füllnerfilter, een (vilt)doekfilter dat over een trommel met kopergeas liep, werd toegepast in de strokartonindustrie en hield 25 tot 35 procent van de gesuspenderde fijne stof tegen.

Verwarming van gistingstanks

Het eerste bodemfilter voor stankbestrijding is in Nederland in 1978 aangelegd in Renkum. Voor de verdeling van de lucht werd een grindbed gebruikt waarop een doek werd gelegd voor ondersteuning van de compost.